

osvědčila-li navrhovatelka skutkových okolností, jež by zakládaly její nárok na oddělené bydliště, nelze jí povolití ani toto ani prozatimní výživné, jež by jí její manžel měl poskytovat v penězích mimo společné bydliště, poněvadž bez onoho osvědčení nelze mítí za to, že navrhovatelka opustila společný byt v Brně důvodně a nelze tudíž manžela jejího po zákonu nutiti, by výživné navrhovatelce opatroval, pokud tato se k němu do společného bytu nevrátí. Povinnost ku placení výživného podle §u 91 obč. zák. předpokládá, že také manželka vůči svému manželu plní řádně povinnosti zákonem jí uložené (§ 92 obč. zák.) a není manželce dovoleno, by manželské spolužití svémocně zrušila, nemá-li k tomu závažných příčin (§ 93 obč. zák.).

Čís. 6898.

V otázce útrat jest dovolací rekurs nepřipustný, třebaš šlo o řešení otázky, zda útraty jest uložiti nezletilci, žalovanému o oduznání manželského původu, či jeho opatrovníku.

(Rozh. ze dne 15. března 1927, R I 48/27.)

Žalobě matčina manžela proti opatrovníku dítěte o oduznání manželského původu procesní soud první stolice vyhověl, o dovolací soud napadený rozsudek potvrdil a uvedl ohledně útrat v důvodech: Útraty odvolacího řízení nebyly žalobci proti žalované straně přisouzeny, poněvadž žalovanou stranou je po rozumu §u 158 obč. zák. nikoli dítě, nýbrž opatrovník, jehož povinností je působiti ve veřejném zájmu k tomu, by byla otázka osobního stavu důkladně prozkoumána a správně rozhodnuta, podobně jako se má věc v manželském sporu ohledně obháje svazku manželského. I když ho zákon označuje jako opatrovníka, jenž má býti zřízen k hájení manželského zrození, není tím řečeno, že vystupuje jako opatrovník v technickém smyslu. Vysvětluje se to jedině tím, že obháje manželského původu byl původně zástupcem nezletilého dítěte, jež potřebovalo ve sporu s domnělým otcem zvláštního zástupce podle §u 271 obč. zák. V tom směru nezanechala novela k obč. zákoníku pochybnosti o tom, že není zástupcem dítěte, poněvadž mu přidělila v §u 159 obč. zák. též proti dítěti úlohu žalovaného. Že obháje manželského původu dítěte jako žalovaný ku náhradě útrat odsouzen býti nemůže, vyplývá z jeho funkce, jež jest úřadem na něho přenesena a tkví ve veřejném zájmu.

Nejvyšší soud odmítl rekurs žalobcův.

Důvody:

Rekurs směřuje proti rozhodnutí odvolacího soudu v otázce útrat sporu, byť i pojatému jen do důvodů rozsudečných. Takový rekurs jest však podle §u 528 c. ř. s. nepřipustný a bylo jej odmítnouti, když se tak nestalo již soudy nižších stolic. Nezáleží na tom, že jde vlastně o zásadní otázku, zda by náhrada útrat mohla býti vůbec uložena nezl.

Karlu L-ovi, pokud se týče, zda sluší správně pokládati za žalovaného, tedy za stranu rozepře nezl. Karla L-a, či zřízeného opatrovníka, neboť zákon v §u 528 c. ř. s. mluví zcela povšechně o otázce útrat, nerozeznáváje, zda jde pouze o jich výši, či také o jiné předurčující otázky, mající vztah ke konečnému rozhodnutí o útratách.

Čís. 6899.

O tom, komu z rodičů odloučeně žijících má býti ponecháno dítě ve výchově, jest rozhodnouti v řízení nesporném, jde-li výhradně o zájem dítěte.

(Rozh. ze dne 15. března 1927, R I 139/27.)

Manželka žalovala manžela, žijícího odloučeně, o vydání dítěte. K námitce nepřipustnosti pořadu práva soud první stolice žalobu odmítl. Rekursní soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva. Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Žalobkyně, žijící fakticky odloučeně od svého manžela, žalovaného, domáhá se žalobou vydání dítěte, které má žalovaný u sebe. K odůvodnění návrhu uvádí, že výchova jejího tříletého dítěte jest u žalovaného stížena, nejvíce tím, že jest ponecháno cizím lidem. Vzhledem k námitce nepřipustnosti pořadu práva žalovaným vznesené řešení jest otázku, zda o tom, kterému z rodičů má býti dítě ponecháno ve výchově, jest rozhodnouti v řízení nesporném či pořadem práva. Nejvyšší soud zabýval se několikráte touto otázkou a zodpověděl ji v poslední době v tom smyslu, že rozhodování přísluší soudci nespornému tam, kde běží ve sporu o zájem dítěte a nikoli o řešení sporných práv manželů (§ 2 čís. 7 nesp. pat.). Náзору tomu zůstává nejvyšší soud důsledným z této úvahy: Nelze předně přehlédnouti, že ve sporech manželů toho druhu není nezletilec pouhým předmětem soukromých práv jiných osob, nýbrž jest právním podmětem zvláštní ochrany požívajícím (§ 21 a 139 obč. zák. a § 181 a násl. nesp. pat.). Ochranu tuto lze účelně prováděti jen v řízení nesporném, kde soudce, nejsa vázán návrhy stran, zakročuje, maje na zřeteli v první řadě zájem dítěte i z úřední moci podle zásady oficiálnosti. Ochrany takové nemůže naproti tomu poskytnouti plně dítěte soudce sporný, který jest vázán přednesem stran a vůbec zásadou projednací. Ustanovení §u 142 obč. zák. v původním doslovu nařizovalo výslovně, by úprava toho, kdo z rozvedených manželů má dítěte vychovávat, stala se cestou nespornou. Také ustanovení §u 145 obč. zák. má zřejmě na mysli nařízení soudce nesporného, nikoli pořad sporný. Ale také předpis §u 142 v novém doslovu lze vykládati jen tak, že zákonodárce chtěl ponechat spory o výchovu dětí mezi manželi řízení nespornému. Nasvědčuje tomu zejména poslední odstavec tohoto ustanovení, dle něhož může soud, pak-li se poměry změni, vydati, nehledě na svá dřívější nařízení neb úmluvy manželů, nová nařízení, kterých je třeba v zájmu dětí. Práva takového nemá však soudce